

Izbija vsak četrtak ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za domčijo je cena listu 5 K, za druge sočlane iz Avstrije K 1.50.

Rokopis sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 2.

Naročnino in naročila s prejema upravnistvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Za kmeta.

Pred dvema tednoma je bilo na Dunaju v poljedelskem ministerstvu več posvetovanj, kako dvigniti gospodarsko blagostanje našega kmeta. To je veselo znamenje za bodočnost. Vse kaže, da se bodo poklicane oblasti odslej bolj brigale za kmeta. Veselo pa je to tudi radi tega, ker je imel posl. Povše, zastopnik „Slovenskega kluba“ glavna poročila. V seji „Kmetijskega sveta“ so najprevo govorili o „porzidgi Dalmacije, za katero hoče dati vlada več milijonov. V isti seji je bil stavljen tudi predlog, da naj se poseben odsek peča vprašanjem, kako bi se izboljšali pašniki po kraških tleh. Najno potrebno je, da se ne izboljšajo le planinski pašniki, ampak tudi na stotisoče hektarov zane-marjenih dolinskih in kraških pašnikov. S tem bi se dalo na stotisoče centov več dobre krme pridelati in tako povzdigniti živinorejo. — Minister dr. Ebenhoch je temu predlogu pritrldil in se bo izvoljeni pododsek sklical k posvetovanju.

Važen je bil tudi sklep, da se zakonitim potom prepredi razkosavanje kmetij, osebno, pa, da se špekulacijske parcelacijske prodaje najostreje kaznujejo. Istotako se bode napravil zakon, ki zabranjuje razkosanje zemlje, kupljene pred manj kot petimi leti. S tem, da ne bo kupec pet let mogel razprodati kup-

LISTEK.

Judovsko prašanje in farška gonja.

(Piše Matevž.)

Dalje.

Nauk iz grozovito učene razprave o judovskem prašanju pa je ta le: Judje so sami na sebi izvrstni ljudje, le nemisleči in strahopetaj so. Marko namreč pripisuje Judom tiste lastnosti, ki jih imajo po njegovem mnenju klerikalni Slovenci. Teh slabih lastnosti so pa krivi duhovni. Ker so Judje duhovne poslušali, ki so jih učili „naj se obrnejo v vseh stiskah in nadlogah edinole na Jehovo“, zato je bil Jeruzalem dvakrat razdejan in večkrat od sovražnikov pridobljen. In ker so Judje poslušali hujskanje duhovnov proti narodni vojski, katero je pripeljal Simon v obrambo Jeruzalema, zato je cesarjevič Tit premagal oslabiljen in sestra dane Jude in razdelal Jeruzalem. „Pri tem so pa poginili duhovni čuvalci do zadnjega. In zdaj živijo Judje brez duhovnikov. Ljubi moj Marko! zdaj nam pa povij, ali so se Judje kaj poboljšali, odkar nimajo več duhovnov, ki jih več ne slepijo in ščuvajo? Menda ne, ker trdiš,

ljene kmetije, se bodo vsaj deloma omejile take špekulacije.

Izvolil so je tudi odsek za proučevanje vprašanja, kako bi se omejil beg kmečkih delavcev s kmetij v mesta in v tovarne.

Konečno je omeniti še nadaljnega sklepa, s katerim kmetijski svet zahteva, da se starostno zavarovanje razlegne tudi na kmetijske delavce.

Zboroval je tudi osrednji konjerejski odsek, ki je razpravjal, kakšne pasme konje naj redi naš kmet. Posl. Povše je priporočal, naj mali kmet ne redi vročekrvnih konj, ker kmetje v današnjih gospodarskih razmerah že zaradi dragih poslov in pomanjkanja istih ne morejo baviti se s to rejo, ki se le zelo slabo izplačuje. Zato naj vojna uprava ne sili na to, ampak uvažuje, da mora kmečki gospodar rediti le tisto pasmo, ki mu zagotavlja primeren dohodek, in to je le reja težkih noriških konj. Govornik je tudi priporočal, da naj ministerstvo konjerejskim družbam deli tudi za nakup kobil primerne podpore, ker le tako je upati, da bomo v doglednem času izboljšali našo konjerejo.

Tudi živinozdravniški (veterinarni) svet je razpravjal o kužnih boleznih. Sklenil ni mnogo.

Toliko je zagotovljeno, da se bodo plačevale odškodnine prizadetim gospodarjem, ako bodo pravočasno prijavili bolezen živali. Tudi konjski smrkelj je

da so Judje bili in so tudi še zdaj, ko nimajo več duhovnov „vsem narodom zoprni“. Kdo je pa zdaj kriv, da so Judje taki lampje, da jih nobeden ne more, kakor le ljudje Markovega duha?

Sicer ni učenost agrarskega evangelista Markota vredno, da se preljuje zanjo kaj črnilo. Da bodo pa čitatelji „P. L.“ spoznali kako kratke pameti so uredniki „N. G.“ ki se pustijo od onega Markota učiti, in to laži učenost ponujajo kmetu, kakor se marski šriatani o sv. Andreju na Travniku v Gorici svojo sleparsko blago, ter hočejo slepci slepca voditi, naj posvetim nekoliko Markovo učenost, da morda tudi sam spozna, da ga prekosi v zgodovinskem in verskem znanju vsak šestoletnik ljudske šole, ki zna zgodbe sv. pisma in katekizem. Morda si ne bo več upal pisati o prašanjih, katere tako malo razume, kakor veša o zvezdah.

Marko trdi, da so „Kitajci zgubili stare listine“, zato ne morejo dokazati da so najstarejši narod; in vendar vse kaže „da so najstarejši narod“. Judje pa imajo to srečo, da na temelju sv. pisma dokazujejo, da so najstarejši narod. Sicer se dela Marko, kakor da ne trdi tega on, ampak judovski pisatelj Josip Flavij.

(Dalje pride.)

sedaj v novem zakonu sprejet med one kužne bolezni, pri katerih nastopi dolžnost države, da gospodarju plača odškodnine za okužene ali sumljive smrkave konje. S tem je mnogoletna zahteva živinorejcev vendar konečno uslišana. Bil pa je tudi skrajni čas, ker le tako bo mogoče to konjsko nevarno kužno bolezen, ki je pogostoma za dotičnega posestnika bila osodepolnih posledic, pravočasno omejiti in zatreti.

Iz tega je razvidno, da smemo kmetje upati na boljše bodočnost. Treba pa je pred vsem tega, da se sami zavedamo svojega stanu in združeni po „Kmečkih zvezah“ zahtevamo, kar nam gre!

Za mladeniško organizacijo.

(Dopis kmečkega mladeniča iz naših gora.)

Dne 26. in 27. julija bo v Škofji loki vseslovenski shod naših nepolitičnih društev; bo pa ta shod, tudi shod vseh slovenskih mladeničev, ki bodo ta dan okrepili svojo organizacijo in jo poživili. Na ta velevažni shod pridejo mladeniči s Štajerske, Kranjske, Koroške in si bodo stiskali bratske roke za skupno svoje delo. Ali ostanemo goriški mladeniči doma ta dan? Ne! Tudi mi pojdemo, da se navdušimo za skupne ideale in vzore, ki naj bodo podlaga vsemu našemu delu. Stopimo pogumno tudi mi, goriški mladeniči, na plan in pokažimo, da smo moške resnega dela. Telovadni odsek „mladeniška zveza“ naj bo pri vsakem našem društvu. To bo naš cilj. Na svidenje v Škofjiloki!

Pri nas na Goriškem imamo jako čudne ljudi, ki blatijo in grdiijo vse, kar nimsjo oni pod komando. Tako so tudi grdo napadli pred kratkim ustanovljeni „Telovadni odsek“ v Mirni in zmerjali vrle fante telovadca s „čuki“, pašaritariji“ in kakor že znajo ti ljudje. Nikogar to prav nič ne boli. Čimbolj bo Gabršček rohnel proti „Telovadnim odsekom“, temveč jih bo. Gabršček pa bo ostal nekega lepega dne to, kar našim telovadcem sedaj očita, namreč — čuk. Mi pojdemo veselih in vedrih obrazov naprej za praporom na katerem se blesti sveti križ in slovenska trobojnica naša. Mladenič.

Politični pregled.

Državni zbor.

Ministerstvo je bilo v nevarnosti, da pade. A sredi pret. tedna so se poravnala nasprotstva. V nevarnosti je bil nemški minister. V seji dne 8. t. m. je finančni minister predložil zvišanje plač državnim uslužbencem. To povišanje bo

na leto znašalo 18 milijonov. [Nadalje je minister predložil tudi znižanje hčnega davka. Znižanje bi znašalo osem in pol milijona. — V isti seji so socialisti nujno predlagali splošno in enako volilno pravico za deželne zборе. Predlog je bil za sedaj odklonjen.

Zbornica je 10. t. m. odobrila zakonska načrta o vojaških novincih in podporah družinam rezervistov. Ta dva načrta postaneta zakon s 1. avgustom. Odobrile so se 14. t. m. tudi olajšave glede 3 tedenskega dopusta pri vojnih ob času žetve in pa olajšave, da odpadeti zadnji dve orožni vaji pri domobrancih. V isti seji je železničarski minister izjavil, da je za železničarje določenih 8 milijonov 300 tisoč kron. Trg. minister poroča, da je za poštne uslužbence določenih 4 milijone; poštariji nobe en milijon. Poljedelski minister naznaja, da se zvišajo plače gozdarjem.

Dne 15. t. m. je drž. zbor rešil postavo o melioracijah. Zadnja seja bo v petek.

Odpomoč kmečkemu stanu. —

Odsek o uimah je sklenil: 1. Najni predlogi o po uimah oškodovanih se odstojijo vladi, da jih prouči. 2. Vlada se pozivlja, naj predloži zbornici zakonski načrt o obveznem zavarovanju glede na požare po deželah. 3. Vlada naj predloži poročilo o delovanju zasebnih in javnih zavarovalnic glede na požare, točo, žizinc, nezgode, jamstvo in življenje v zadnjih deset letih.

Svobodna šola v Rimu. — Mestni svet rimski je sklenil, da se v ljudskih šolah odpravi krščanski nauk. Tako razumejo svobodo brezverci. A to je le svoboda, ki rodi tolovaje, revolucionarje in anarhiste. Bodo že še videli, kam jih pripelje ta svoboda! Tolovaje in anarhiste vzgajati je lahko, a ukrotiti jih je težko. To spriduje zgodovina.

Brezverstvo na Francoskem. — Državna šola na Francoskem je brezverska, učitelji in učne knjige — vse je brezversko. Krščanski stariši so bili napravili „Obrambne zveze družinskih očetov“, po katerih so skušali varovati verstvo svojih otrok. Tako so stariši prepovedovali svojim otrokom, učiti se na pamet to ali ono bogokletno berilo, pesem ali kaj takega, in so se zoper to pritoževali. Ker se šolske oblasti za pritožbe starišev niso zmenile, so se obrnili na sodišča. Več sodišč je dalo starišem prav. Zljaj pa je francoski naučni minister predložil zbornici dve šolski postavi, katerih prva ima namen preprediti, da bi mogli stariši otrokom prepovedati, kaj naj se uče, oziroma zatožiti učitelje. Druga postava pa določuje, da se tožbe proti učiteljem ne smejo vložiti pri civilnih sodiščih, ki so večkrat starišem

dajala prav, ampak pri upravni oblasti, to je pri prefektu, ki bo take stariše zmiral v imenu postave kaznovat. — Tako so zdaj francoski katoličani prisiljeni, da pustijo brezversko vzgajati svoje otroke. Prepozno so se zbudili. Tako daleč so prišli v Franciji, ker so katoličani molčali in spali, med tem ko jesovražnik čul in delal!

Avstrijec v Rusiji ustreljen. V Lodzu je neki policist brez pravega povoda na cesti ustrelil Avstrijca Edmunda Malij, risarja. Malijjevo truplo so prepeljali v Liberce, kjer je doma.

Dogodki v Perziji. — Iz Tebrisa javljajo, da so najglednejše osebe v Perziji stopile na šahovo stran. Šahova stranka ne preneha rasti. K njemu je pristopil tudi Hazi Ibrahim s 800 konjeniki, Maz Džimayl in poveljnik nekega zbora prostovoljcev. Šahove čete so zaprle vse lokale in shajališča enožumenov. Šah izda manifest, ki bo spremenil volilni zakon. Šah ustanovi nekako zbornico, v kateri bi bili samo perzijski duhovniki in posestniki.

Male politične vesti.

9. Jul. Na Dunaj je došel ogrski min. predsednik Weckerle. — Naš in ruski zunanji minister se baje snideta. — Turški vojaki so ustrelili turškega generala Semzi pašo.

10. V Trst je došlo angleško brodovje. Oba admirala sta se odpeljala v Isl cesarju v avdijenco. — Košutovo zdravje je boljše. — Na Reki štrajkajo pomorščaki družje „Ungaro-Croata“. — Na avstrijskem parniku „Columbia“ se je blizu Gibraltarja uprl 7 kurjačev. Z orožjem so jih ukrotili in postavili na suho.

11. Na Vzhodu zopet preti vojna. Japonska ščuva Kitajce proti Francozom. — Na Angleškem so sklenili 8 urni delavnik v rudnikih.

13. Včeraj so se vršili po nemškem Češkem protestni shodi proti nemškemu ministru Pradeju, češ da je preveč popustljiv proti Čehom. Zato je danes Prade odstopil.

14. V Trstu je požar vničil veliko zalogo lesa. Škode je pol milijona. — Štrajk na Reki traje dalje. — Angleške ladje so iz Trsta odplule v Pulj.

15. Na Francoskem Kongu so se uprli domačini in ubili 20 Francozov. — V Florenci imajo splošno stavko. — Obč. svet v Rovinju je vlada razpustila.

S. K. S. Z.

Kedaj gremo v Škofjo Loko?

Vsem udeležencem na znanje sledeče: Vsi tisti, ki se udeležijo velike skupščine v Škofji Loki in ki stopijo na vlak v Gorici, naj se zberó točno ob 11. zvečer v soboto dne 25. t. m. v restavraciji „Central“. Odtod odkorakamo skupno na državni kolodvor. Vsi oni udeleženci, ki stopijo v vlak na drugih postajah, naj se vozijo s tistim vlakom, ki vozi iz Gorice ob 1h ponoči. Tako se bomo med vožnjo lepo vsi dobili. Udeleženci s Cerkljanskega se pripeljejo z vozovi. Na veselo svidenje!

Darovi.

Za „Slov. Alojzijeve“ so darovali:

Prevzeleni knez nadškof msgr. dr. Frančišek Sedej ob veselici koncem šolskega leta K 50. Namesto vstopnine k veselici so darovali: Preč. gg.: dr. Štefan Kumar K 20, Franc Selničar K 20, Ivan Rajec, c. kr. veroučitelj K 4, I. Švara, kaplan K 4, Josip Abram, kurat K 2, Anton Ziač, župnik K 5, Ivan Plešič K 5. Nekateri dijaki nabrali med seboj K 7.10. Bl. gg.: G. A., Vrtojba 20 v, N. N., K 2, Al. Koren K 2, Teodor Hribar, voja Kr. zadruga K 5, Ludv. Gorikič K 1, Ant. Saksida 70 v, I. Jakonič 64 v, Peter Uršič K 6, Anton Podgornik

K 1, N. N. 50 v, Nekdo iz Gorice K 5, Franc Orešec, voja c. kr. priprav. K 5, Anton Brežak, trgovec s pohištvo odbil pri računu za pohištvo velenč. g. dr. Ant. Ujdiča en odstotek K 10, Al. Suč K 1, Franc Novič K 2, I. Persič K 1. Preč. gg.: Filip Abram, vikar K 5, Josip Rojec, župnik K 40, Otilij M-dveš, vikar K 10, Jakob Pirih, vikar K 20, And. Žnidarčič, vikar 10, Krštof Tomšič K 15, Ignacij Leban, župnik K 20, Ivan Štolfa K 4, dr. Josip Ant. Ujdič K 10, Ludvik Kumar, župnik K 20, Blazij Grča, župnik K 10. Preč. duhovščina črniške dekanije darovala namesto vstopnine k veselici: Preč. gg.: Ivan Kodre, župnik K 10, I. Nep. Murovec, dekan K 5, Elv. Mežnarčič K 5, Štefan Kodermac K 5, Fr. Franke, vikar K 5, Josip Kosec, župnik K 3, Ign. Leban, župnik K 3, Alf. Poljšak K 3, Henrik Črnigoj K 2, Josip Vodopivec K 1. Vesela družba zbrana na dan sv. Mohorja pri g. Cernatiču v Šempasu nabrala K 1820.

Blagodušnim dobrotnikom najiskrenejša zahvala. Bog stotero povrni! Dal Bog, da bi ti darovi vzbudili še mnogo dobrih src, ki bi odprla svojo roko v podporo zavodu, brez katerega bi mnogo ubogih, slovenskih dijakov ne moglo študirati. Le ako bo imel zavod mnogo dobrotnikov, bo zamogel dobro vapevati in zadostiti premnogim potrebam!

Dajje so darovali p. n. dr. Franc Kos, profesor 20 K, Franc Pančur, profesor v p. 10 K, Andrej Tutta, poslovodja 10 K.

Upravnik „Primorskoga Lista“ prejel je za slovensko Alojzijeve 10 kron, za „Šolski Dom“ 10 K, in za slov. „Sirotišče“ 10 K, katere je daroval nekdo v Gorici. Nadalje daroval za „Sirotišče“: Josip Mašera, vikar 50 K, Simon Kos, kurat 20 K, Josip Kalin, kurat 6 K, Frančišek Blažič v Gorici 44 vin., Frančišek Kuštrin v Gorici 40 vin., Andrej Pintar, Podsabotin 40 vin., N. N. v Gorici 20 vin., Helena Jerman, učiteljica 40 vin., Frančišek Novič 1 K.

Bog stotero poplačaj!

Veselica dne 21. 6. 1908 v „Centralu“ v korist „Simon-Gregorčičevega Doma“: dohodkov je bilo 208 K 21 v stroškov „ „ „ „ „ 81 „ 79 „

Čisti dobiček 126 K 42 v.

Novice.

Čenjenim naročnikom. Podpisana uprava priporoča naročnikom, naj pošiljajo naročnino na upravo lista Seme-niška ulica 16 in ne v tiskarno.

Uprava „Prim. Lista“.

Josip Štrekelj odpušen.

S Krasa nam pišejo: Kakor smo izvedeli iz povsem zanesljivega vira, je odslovil poljedelski minister s 1. julijem t. l. gospoda Josipa Štrekelj, ki je voljen poslancem za komenski okraj, od mesta zaupnika v vinarstvu za sežanski okraj.

Gospodarska kriza in naš kmet. Velikanska beda vlada po nekaterih krajih na Goriškem, posebno pa med vinogradniki. Ljudje še lanskega vina ne morejo prodati; vino nima nobene cene. Letos obeta biti v tem oziru še slabejše. Velika gospodarska kriza preti našim deželam. Nujno je potrebno, da brez vsakega obotavljanja priskoči na pomoč vlada. S kakimi beraškimi podporami se pa tu ne odpravi ničesar! Eja prvih zahtev je, da se za naše dežele uvede davek na pivo, ki tako grozno škoduje vinogradništvu in zatira vinski pridelek. Seveda je nujno potrebno, da se tudi kmet sam zaveda, kaj je njegova dolžnost. Kaj pije naši kmetje? Ali pijejo mar vino? Ne, pivo pijejo! Koliko škodujeje s tem samim sebi, dokazuje sledeči vzgled: V neki kraški občini je bil pred kratkim semonj. In tu je en gostilničar

iztočil 16 sodčkov, drugi 14, tretji 13, četrti 9 sodčkov piva. Štirje gostilničarji so stočili skupno nad 50 sodčkov piva, kar pomeni na en dan v eni vasi nad 25 hektov piva. Vzemimo, da je na desetih sejnih tako, dobimo 250 hektov piva, ki so ga izpili naši kmetje. Denar je šel v žep bogatemu tovarnarju, kmetovo vino pa še vedno čaka na kupca. To smo navedli, da naj se kmet tudi sam briga za razpečanje svojega pridelka! Z visokim davkom na pivo se bo pa dalo doseči, da dražje pivo ne bo moglo več konkurirati z domačim pridelkom!

Podobno je z našo živinorejo, posebno ob času te hude suše itd. Vse to glavno kliče, da je treba odločnih korakov za rešitev našega kmeta! O položaju v naši deželi in o zahtevah kmečkega stanu se bodo vršili po deželi shodi „Kmečkih zvez“. V nedeljo 5. t. m. je odbor „Kmečke zveze“ za goriško okoličje sklenil, da bodi občini zbor „Kmečke zveze“ v nedeljo 26. t. m. dopoldne v „Centralu“. Na tem občnem zboru se bodo obravnavale tudi važne politične in gospodarske razmere v našem kmečkem stanu.

Shodi drugih „Kmečkih zvez“, slede.

Osebnosti. — V soboto popoldne je promoviral na dunajskem vseučilišču doktorjem teologije preč. g. Josip Ujdič, profesor moralke v goriškem semenišču in ravnatelj Alojzijevega. Veleučnemu gospodu naše iskrene častitke. Naj ga Bog odslej ohrani le v naši sredi v čast svoje cerkve in blagor naših mladine!

Pomajkanje krme na Goriškem. — Dne 8. jul. so poslanci dr. Gregorčič, Fon in tovariši v drž. zboru z nujnim predlogom opozorili vlado na izredno veliko pomanjkanje krme na Goriškem vsled velike suše. Vlada naj na podlagi natančnih poročil ukrene vse potrebno, da prebivalstvu olajša in omogoči nakup potrebne krme.

Interpelacija posl. Fona. Državni poslanec Fon je v državnem zboru interpeliral naučnega ministra radi zrelostnih izpitov na goriških srednjih šolah.

V proslavo cesarjevega jubileja, V torek je bilo na glavarstvu posvetovanje županov goriškega okraja, dež. poslancev ter udov okr. š. sveta v zadevi proslave cesarjevega jubileja. Sprejel se je soglasno predlog vlč. g. monsr. Pavletiča, naj se v proslavo cesarjevega jubileja zbere fond s katerim naj se podpira že ustanovljeno „Slovensko sirotišče“ v Gorici. V ta namen je bil izvoljen poseben odbor, obstoječ iz gospodov: Msgr. Pavletič, deželni poslanec Berbuč, prelat Gabrijevčič, dr. Franko, župan Furlani, dež. poslanec Savnik in š. nadz. Finžgar.

Odkritje nagrobnika in spominske plošče pesniku Simonu Gregorčiču. — „Oredni odbor za S. Gregorčičev spomenik“ je sklenil, da se praznuje dne 6. septembra 1908 odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Vrsnem in nagrobnika „tam gori pri Sv. Lovrenci“ pod sivim Krnom, odkritje skromnega znaka hvalečnosti slovenskega naroda napram geniju velikega pesnika.

Spominska plošča in nagrobnik sta delo slovenskega umetnika Bitežnika v Gorici, omogočila pa je to delo požrtvovalnost česticev Gregorčičeve Muze.

Slovesnost se bo vršila v skromnem slogu in sicer po sledečem vsporedu: ob 9. uri zjutraj odkritje spominske plošče na Vrsnem, ob 11. uri predpoldne pa odkritje nagrobnika na pokopališču. Na obeh krajih bode kratek slavnostni govor (govornika dr. Ozvald in dr. Šorli) in pevci zapoje nekaj Gregorčičevih pesmi.

K tej slavnosti so vabljene vse Slovenke in vsi Slovenci. Vrsno je približno na sredi med Tolminom in Kobaridom. Udeležniki, ki pridejo po železnici, iz-

stopijo na postaji Sv. Lucija-Tolmin, od koder lahko dosejo do Vrsna deloma z vozom ali pa peš. Tudi od Trbiča čez Predil se lahko pripelje s pošto do Kobarida.

Slavnost se konča okoli poldne 1/2. Najprimernejša kraja za obed sta prizna trga Kobarid in Tolmin.

Sveta stolica je potrdila iz nova goriškemu kapitelu pravice, ki mu jo je podelil že Klement XIV. l. 1772 da imajo namreč vsi njegovi člani (tudi častni kanoniki) naslov „protunotarij supernumerarij“. Kot taki so vsi prelati in pristoji jim tudi pravica do mitre.

Društvo „Alozijeve“ bode imelo v četrtek 23. jul. ob 2 1/2 pop. letni občini zbor. Na dnevnem redu so: 1. Poročilo voditeljevo o vspehih v šoli in zavodu. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev novega odbora. 4. Slnčajnosti.

Vodstvo želi, da bi bil občini zbor mnogoštevilno obiskovan.

Koj po občnem zboru ima odbor društva „Alozijeve“ svojo redno sejo.

Umrl je goriški dež. šolski nadzornik Perschinka na Koroškem.

Ajda črna semenska, katera zelo med in dobro rodi, dobiva se pri „Goriškem kmetijskem društvu“ Korenski trg št. 2, po 30 vin. ki og.

Slovenski katoliški dijaki napravijo 21. in 22. avgusta v Gorici svoje zborovanje.

S Koroškega. — Čudno je do-veku, ko ga skrb za vsakdanji kruh zanes v tujino, med tuje ljudstvo. Edino znana družba — bilo nas je 50 domačinov — daje še pogum. Ne malo naj je potolažila in presenetila gostoljubnost trdih, a vernih Nemcev. Povabili so nas celo na ženitovanje, kjer smo imeli priliko opazovati njih običaje. Glavno vlogo igra tu petje.

Na njih prošnjo smo tudi mi zapeli par narodnih. Čudili so se priprosti in lepoti slovenskih pesmi. Sploh, dobro smo se imeli. — A prišlo je drugače. Končano delo je lepo družbo razkropilo. Tretjino je usoda zanesla zopet med Nemce, a vrhu tega med Lutrove. Zlato se preskuša v ognju; narodnost in pravo vero pa pokaže tisti, ki oboje ohrani v nevarnosti nepokvarjeno. — Dragi bratje, posebno pa Vi v Soški dolini, utrdite si svoje narodno in versko prepričanje v mladih dneh, predno greste v svet. Tam se dosti izgubi in, če se ima malo, ne ostane nič. Bolje verjeti, kot skušati. — Zdravi!

— Letošnje vojaške vaje se bodo vršile v tem le redu: Pešpolk št. 17. iz Celovca bo imel z ljubljanskim bataljonom od 11. avgusta vaje okrog Bele peči, Rateč in Kranjske gore na Gorenjskem; od 21. avgusta pa v beljaški okolič. Pešpolk št. 27. iz Ljubljane bo manevriral z graškim bataljanom od 17. do 21. avgusta okrog Ajdovščine; od 22. avgusta nadalje pa v goriški okolič in okrog Kormina. Tržaški pešpolk št. 97. bo imel svoje vaje od 20. julija nadalje okrog Dutovelj, Pliskovice, zgornji tržaški okolič in okrog Bazovice; od 28. avgusta nadalje pa okrog Zagraja in Tržiča. Lovski bataljoni 7., 11. in 29. bodo vadili od 4. do 21. avgusta okrog Kanala, Tolmina, Gradiške, Tržiča, Ronkov in od 22. avgusta nadalje v goriški okolič ter okrog Kormina. Vaje se zaključijo 2. septembra. Rezervisti se vpokličejo na 13 dni v dveh temnihih: 16. in 20. avgusta. Tretjeletniki se odpuste takoj po vajah. Pisarniško oboje pa še le 10. septembra. Tudi dragonski polk št. 5. bo od 18. t. m. na vajah.

Mestne novice.

m „Skalnica“. Odbor „Skalnica“ ima svojo sejo v nedeljo ob 4. in pol popoldne.

m Maturo na tukajšnji gimnaziji, ki se je začela 6. t. m. in končala v petek, so naredili sledenči Slovenci: Milan Brajda iz Gorice, Fr. Černigoj iz Sv. Križa, Viktor Devetak iz Gorice, Vekoslav Filipič iz Ravnice, Andrej Klanjšček iz Št. Ferjana, Matko Klavora iz Bovca, Franc Kompare iz Lokavca, Maria Luksa iz Proseka, Ivan Mikluš iz Pevme, Ivan Mozetič iz Mirna (z odliko), Joško Munih iz Sv. Lucije, Franc Novak iz Gorice, Filip Orel iz Šmarj, Anton Pavlin iz Vrtojbe, Jožef Peršič iz Šempna, Rudolf Pipan iz Škrbine, Mirko Pirec iz Vojščice, Jožef Prinčič iz Orehovelj, Vladimir Prjučič iz Vipolž, Roman Simdič iz Gorice, Karol Slokar iz Motovuna (Istra), Anton Tonkli iz Gorice (z odliko), Niko Tonkli iz Gorice, Ivan pl. Zaccatto iz Ozeljans. Padel ni nobeden. Novi red način izpraševanja se je torej obnesel izvrstno.

m Znanega Jajčarja, to je tistega moža, ki tik muzeja na Korni prodaja limone, pomaranče, sladoleđ i. dr., priporočamo slavnemu občinstvu v mnogobrojen obisk, kajti dotični mož in njegova družina se najbolj odlikujeta s trganjem slovenskih plakatov in z izzivanjem mirnih Slovencev, kakor s „porohi diščavi“, „abbasso i diščavi“ in z drugimi žalečimi psovkami. Slovenci, kar v vrstah derite k tem svojim „prijateljem“, da vas čimprej ugonobijo! Prizadeti.

m Umrl je laški deželni poslanec Ernest Holzer, rodom Ljubljčan. Deloval je mnogo za povzdigo obrti. Znal je dobro slovensko in ni bil zagrizen. — Veličasten je bil njegov pogreb danes dopoldne.

m Petardo so našli v noči od sobote na nedeljo v ulici Formica. Policija jo je poslala v Trst. V društvu laških Mazzinijancev so se vršile velike preiskave radi te petarde. Policija, ki je konfiscirala mnogo reči, molči o uspehih. Ve se le toliko, da so konfiscirali knjige, časnike, slike.

m Dirka kolesarskih društev „Gorica“ in „Balkan“ se je v nedeljo izvršila sijajno. Prišli so Slovenci od vseh strani. Na „Velodromu“, ki je bil ves okrašen s slovenskimi trobojnicami, se je zbralo 7000—8000 Slovencev. Kaj takega še ni videla Gorica! Ob istem času so Lahi priredili svojo veselico v „Ljudskem vrtu“. Ta veselica pa je izpadla nad vse klavnó. Oni, ki so videli obde slavnosti, pravijo, da je bilo na laški veselici komaj toliko stotin, ko pri nas tisočev. Mir se ni kalil, ker Lahi niso izzivali. Orožnikov je bilo v mestu 70—80, 30 tržaških policajev in še vojniki so bili pripravljani. Vsi ti pa niso imeli nič dela, ker Slovenci smo mirni

ljudje, Lahi so se pa bali svojega malega števila.

Iz goriške okolice.

Vabilo

na redni občni zbor „Kmečke zveze“ za goriški okraj, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. julija ob 10h predpoludne v salonu restavracije „Central“ v Gorici.

Dnevni red:

1. Pozdrav in otvoritev po predsedniku.
2. Poročilo državnega poslanca J. Fona.
3. Poročilo o dozdanjem delovanju „Kmečke zveze“ in njenih nalogah, posebno z ozirom na sedanji položaj kmečkega stanu v naši deželi.
4. Poročilo tajnika in blagajnika.
5. Sprejem novih članov.
6. Volitve novega odbora.
7. Slučajnosti.

Somišljeniki „Kmečke zveze“, posebno zaupniki, prihitite v obilnem številu na zanimivi in važni občni zbor!

Odbor „Kmečke zveze“.

g iz Kronberga. — Zavarovalnica za govejo živino v Kronbergu ima 69 udov, ki imajo zavarovanih 197 živalij za skupno svoto 54870 kron. — Dežja smo imeli te dni, hvala Bogu še precej, tako, da je vse spet na novo oživelo. Sena je približno toliko kakor lani. Trta pa kaže izvanredno dobro — če Bog vse ohrani — imeli bomo še boljše letino kakor lani. — Umrta je članica Marijine družbe, Marija Vižin. Pogreb je bil lep, le škoda, da se vsled slabega vremena niso mogle udeležiti pogreba družbenice bolj polnoštevilo in z zastavo.

g Po krivem obdolžen. — Poroča se nam: Znano je, da so zaprli Karola Prinčiča iz Kozane, češ, da je pred leti umoril Bazilija Prinčiča iz Cerovega. — Karol Prinčič je bil v zaporu od 18. januarja do 25. marca. Sedaj pa je državno pravdnistvo izjavilo, da nima nobenega vzroka, postopati proti njemu in da se ustavlja proti njemu vsako postopanje.

g Nesreča na državni železnici. V noči od sobote na nedeljo se je v Volčjdragi zgodila nesreča. Tovorni vlak je zadel v parno lokomotivo, ki je prevrnila 2 voza. Eden teh je popolnoma razbit, drugi močno pokvarjen. Ranjen je en zavirač. Ob 6h zjutraj je bila progá že prosta.

g Dar. Vsled sklepa občnega zbora dne 28. junija t. l. daruje hranilnica in posojilnica v Pevmi za „Gregorčičev Dom“ 100 K.

g Zrelo grozdje. — Iz Dornberga: V vinogradih g. Mrevljeta in Cotiča Jožef se je 9. t. m. dobilo že zrelo grozdje. Lani je bilo prvo grozdje zrelo 13. julija.

Iz ajdovskega okraja.

a Nekaj iz Črniče. V „Soči“ in „Primorcu“ minulega tedna sta od nas dva dopisiča. Eden se poteguje za prih. učitelja in pravi da ta mora biti pravih kršč. načel. Se vjemamo. Pa vendar moramo povedati, da tisti učitelj ni kršč. načel, ki se boji cerkve in ki mu kmetški duh v cerkvi re ugaja in pravi da škoduje njegovemu zdravju. G. Likarja poznamo, da je pravi kršč. mož in kar dopisnik očitá imenovanemu, veija o liber učiteljih, ker tisti so res „opiških načel“. Radi bi vedeli, kdo je tista „veđina starišev“ ali je morda le „kopriva“ ob cesti. Kar se tiče drugega dopisa smo se res čudili, da dopisnik take reči tako kasno izve. Gotovo pa ve on to po svojem tihotapu. ki voha pri glavarstvu in namestništvu. Prašamo samo: kdo je kriv toliko stroškov za obč. volitve, ki se bodo morale zdaj vršiti tretji krat? Kdo je napravil pogrške pri volitvah in napravil utoke? To so možje, ki skrbijo za občni blagor. B....a.

Iz kanalskega okraja.

ki Roditeljski sestanek „Društva kršč. mislečih učiteljev“ v Kanalu. — Na roditeljskem sestanku v Kanalu je nastopil g. naduč. Ladislav Likar z jako poučnim predmetom. Govoril je zbranim roditeljem o vzgojnih sredstvih, s katerimi zamorejo jako izdatno podpirati šolo. Predavanje je bilo zelo zanimivo, o čemer je pričala velika pozornost starišev, ki so se g. govorniku z dolgotrajnim ploskanjem zahvalili za njegov pouk.

Sestanek je počastil s svojo navzočnostjo tudi g. deželni poslanec, Mihael Zega, bivši nadučitelj v Kanalu. Povzel je za besedo in govoril, kako velike važnosti je, da se otroku že zgodaj vcepi v srce krščanska vera in domovinska ljubezen. Otrok, ki je v kršč. veri že z doma in v šoli utrjen, se tudi kasneje in tudi v tujem svetu ne bo nikoli izneveril svoji domovini. G. govornik je za svoj kratki, a jedrnati govor žel burno pohvalo.

K sklepu je nastopil tudi še domači g. dekan, Anton Berlot, ki je zahvalil vse govornike roditeljskega sestanka za njih pouk in trud in povdarjal, kako nam je treba čuvati nad našimi krščanskimi svetinjami, posebno nad krščansko šolo, da je nasprotniki ne zatro, in da ne doživimo tudi v Avstriji žalostnih francoskih razmer. Živahno ploskanje je pričalo, kako je vsem navzočim govoril iz srca.

„Soča“ z dne 7. julija piše, da

„g. dekan govoril prav trezno in pre-mišljeno“. In vendar je g. dekan v kratkem povzel in potrdil vse, kar so govorili vsi predgovorniki. Torej, čemu vaš hrup, čemu ropočete, gospoda?!

Zbrani poslušalci so bili nad vse oduševljeni in so prosili g. govornike naj prirede še take sestanke v Kanalu. To priča, da je društvo kršč. mislečih učiteljev nastopilo pravo pot. Ljudstvo je za — k r š č a n s k o m i s l e č e učitelje!

ki Vabilo k ustanovnemu občnemu zboru „Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva“, ki se bo vršil v nedeljo dne 19. julija t. l. po sv. maši v prostorih g. Ivana Šuligoj, v Klancu. Vabijo se somišljeniki in somišljenice v obilnem številu.

Osnovni odbor.

ki iz Kala. — Ker je nekdo v „Primorcu“ kot dopis iz Kala prinesel vest, da je bil naš g. kurat obsojen radi pisma tretji osebi pisanega, ki je žalilo c. kr. finančno stražo, moramo dotičniku povedati, da se je veselil prezgodaj. G. kurat je bil namreč na II. stopinji oproščen in nasprotnik obsojen v povračilo vseh stroškov. Dopisnik, ali imaš zdaj do'g — nos? Le piši še dalje dopise iz Kala, in stakneš še daljšega.

Iz folmingskega okraja.

t Zatomin. — (Odgovor lažnjivemu kljukcu, „Primorcu“ št. 23.) Dopis v „Lažnjivem kljukcu“ ima sicer naslov „Zatomin“; a pisan ni bil v Zatominu. Kaj ne, da imamo prav, gospod Kutin! Se dobro poznamo. Pa nam kmetom se bo treba krepko združiti in liberalnim učiteljem stopiti malo na prsta. Ali mar ti liberalni učitelji mislijo, da jih bomo mi kmetje plačevali za to, da bodo prepri delali med nami? Se motijo! Mi kmetje zahtevamo, da učitelji uče naše otroke! Včasih so se otroci v par letih toliko naučili, ko sedaj v 6, oz. 8. letih. Kdo je tega kriv? Ali naši liberalni učitelji ali pa so naši otroci postali bolj trdi za učenje. „Lažnjivi kljukec“ pravi, da se bahamo; kar dobrega se je storilo, pravi, da je vse to zasluga liberalcev. Toda „Lažnjivi kljukec“, kako se lažeš! Naša občina ima le enega liberalca in pa dva taka, ki ne vesta, ali bi bila tič ali miš. Tega liberalca je sam Gabršček pohvalil, ko je imel shod, da dobro govori. Za našo občino pa, to vemo vsi, on še ni naredil prav ničesar. Tudi Gabršček gladko govori, a mi tolminski kmetje vkljub temu nismo hoteli voliti ne njega, ne njegove stranke, izvzemši kakega nevedneža ali pa koga, ki ga je omamila tista strupena pijača. Če napadate našo stranko, pometite prej pred svojim pragom. Ravno glavni liberalcec popiva vse dneve in noči, žena prav tako. Tisto, kar piše o dobrem medsebojnem sporazumljenju, tudi ni resnica. Imamo, žalibog, med nami pravdarja, ki bi se vedno tožil. Mi mu rečemo le: Če ne bo jenjal se tožiti, ne bo vedel kmalu kam domov hoditi.

Da je manufakturna trgovina

„Krojaške zadruga“ v Gorici najsolidnejša te stroke,

o tem se je prepričal vsakdo, kdor je kupoval blago v isti. Trgovina se drži načela: Dobro blago z nizko ceno sta glavna pogoja, da si trgovina ohrani med občinstvom častno ime.

CENE so stalne in v naši trgovini ne poznamo ne-lepega prepiranja zaradi istih.

BLAGO je najboljšo in najcenejše kot pri katerikoli konkurenčni trgovini.

VSAKDO naj enkrat poskuša pri nas kupiti in gotovo se ne bo varal.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v Gorici in razpolaga s takim blagom, s kakoršnim ne more razpolagati nobena trgovina te stroke.

t Baška dolina. — Kaj pravite, kdo je največji lažnik? Gotove vrste ljudje v naši „grapi“ pravijo, da je ta nepridiprav „Prim. List“ ki v kljub vsem spletkam in intrigam vedno globokejšo prodira med — ljudi. Srditejša ko je zelena liberalna jeza, tem bolj se ga oklepamo, z vedno večjim zanimanjem in veseljem ga čitamo. Mnogo so se razmere pri nas obrnile, pa se še bolj bodo, zato pa je potreba znanja, tega pa dobimo, če pridno čitamo dobre knjige in poštene liste. Zatorej prijatelji, na delo za naš kmečki stanovski list, poskrbimo, da ga bodo brali vsi, ki ljubijo resnico, da zbudi zaspane, da pripelje na pravo pot zapeljane, in vzbudi med nami kmečko samozavest. Z vso silo so se vrgli naši „svobodnjaki“ na moče, ki se niso vklonili njihovemu terorizmu, vse jim prav pride, porabljajo vsa sredstva, zmirljajo kakor tržaška „mularija“. Vidi se, da ves naš in sploh gorski liberalizem lomi — smrt, zdaj bacne z nogo, zdij z roko, včasih pa se cel trese, znamenje bližajoče se katastrofe....

No, kdo pa je pravzaprav pristaš „svobodne misli“ v našem gorskem kotu? Najkrajše povedanc, jara gospoda, ki hoče nekaj več vedeti, kakor drugi ljudje. To so ljudje, ki imajo že svoj kos boljega kruha, pa bi radi dobili kmeta pod komando, da bi imeli še boljega. Nekaterim „Sočnim“ pristašem je zrastle precej velik grebenček, pričeli so obirati po metodi, ki le njim paše. Da ne bodo previsoko leteli, imamo pripravljene škarje, s katerimi, postrizemo tem petelinčkom greben in peroti. Razumeli? — Imeli smo in še imamo precejšnjo sušo, poljaki pridelki še precej kažejo, slabše bode s košnjo po naših plitvicah in peščenicah. — Še marsikaj je vredno zabeležiti, posebno o naprednjaški „sušci“, pa pustimo za drugič.

t Klavže. — Delavec, o katerem smo zadnjikrat sporočili, da ni skazal Najsvetejšemu spodobne časti, se je prišel dne 12. jul. radi tega g. kaplanu opravičiti. Priznal je, da se ni ne odkril, ne pokleknil, toda ne izhudočije, temveč ker je kratkoviden in naglub, in ni ne videl, ne slišal, ko je šel g. kaplan z Najsvetejšim mimo. Tudi je dejal, da ni opazil, da bi ga kdo nato opozarjal. — Če je res tako, nas to srčno veseli. — Dne 10. t. m. ob treh in četrť zjutraj čutili smo tudi tukaj precej močan potres; okoli trideset na osem zjutraj se je tresenje ponovilo, toda mnogo šibkeje. Potres ni naredil škode, pač pa nam je toča dne 1. jul. po noči nekoliko pobila poljske pridelke in sadje. Zadel je vas Podmelec, Borovnico, Podrobi, Klavže; bolj občutno je zadel Rakovec, najhujše pa Ponikve in Pečine.

Iz cerkljanskega okraja.

c Telovadni odsek „Slov. kat. izobr. društva“ v Cerknem priredi v nedeljo, dne 19. julija 1908 v dvorani „Gospodarskega doma“ veliko veselico 6 točk petja; „Ubežnik“, igrokaz. Osebe: Anton Grabar, posestnik; Ana, njegova žena; Jožef, sin; Marica, sosedova hči; Viktor Stemenik, gozdar; Matevž, berač; orožniki in ljudstvo. Šaljivo srečkanje. Prosta zabava s šaljivo pošto. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži 80 v., stojišča 40 v. Člani plačajo polovico. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo.

c Železnica. (Iz Cerkna.) Vse kaže da je zadeva glede železnice Sv. Lucija-Želin-Idrija v najboljšem tiru; in ako nas znamenja ne goljufajo, bo v kratkem zvižgal po idrijski dolini železnični stroj. Čudno se nam pa zdi, da sedaj o zadevi, ki je gotovo nujna, vse liberalno časopisje popolnoma molči. Kje je sedaj

Gabrček, ki je pred deželnozborskimi volitvami lovil z okrožnicami kaline po Goriškem? Kje je Hribar ki je vže pred tremi leti zatrjeval nekemu uglednemu politiku-poslancu: „Gospod, pod častno besedo Vam zagotavljam, da v dveh letih steče železnica Idrija-Sv. Lucija“? Kje so drugi širokoustni liberalni motodorji? Menda jih jezi, da je vsa zadeva prišla sedaj v prave roke in se držijo znanega liberalnega načela: „Ako naša ne obvelja, naj pa vse hudič vzame!“ Zato pa vso zadevo tem topleje priporočamo našim poslancem, da stopijo v tesno zvezo s poslanci sosednje Kranjske ter se potegujejo za samostojno črto Ljubljana-Polhovgradec-Horjul-Ziri-Idrija-Olatež-Želin-Sv. Lucija!

c Cerkno. — Društveno. V nedeljo je predaval dr. predsednik o „Ameriški denarni krizi“. Prebral je tudi pismo g. Vogelnika od central. čipkarskega tečaja na Dunsju. Iz njega so izvedele številno-navzoče čipkarice, da bi osrednje vodstvo drage volje ustanovilo čipkarski tečaj tudi v C., ampak proti precejšnjim novim bremenom na rame občine. Ker je pa cerklj. občina že itak silno obremenjena, je naše starestinstvo zadevo čipkarske šole za enkrat — odgodilo.

Govornik je ponovno vprašal pričujoče čipkarice, ali jim je znana neka zasebna čipkarska šola v Cerknem, a je opetovano dobil odgovor: da v Cerknem ni nobene čipkarske šole in da tako šole, kakor jim jo nekdo ponuja, brez pogojno in najodločneje odklanjajo!

Predsednik je kondno opozoril na čipkarski tečaj v Žireh, ki izhaja brez občinske podpore.

Sklenil je, da le združenje vseh čipkaric v strokovni organizaciji na podlagi načela samopomoči bi jih privedlo do zaželjenega cilja!

Prebral se je tudi preklic gospoda Abrama, v katerem preklicuje in obžaluje besede, ki jih je dne 2. apr. 1907 govoril na ustan. thodu „Kat. slov. izobr. dr. v Cerknem“ proti gg. Vaclavu Tušarju in P. Brellihu iz Cerkna.

c Generalni štab se je mudil pri nas dva dni. Mej višjimi častniki je bil tudi nečak pok. viteza dr. Močnika, stotnik Zeidke, ki si je ogledal rojstno hišo in spominsko ploščo svojega starca očeta. — Zaupnik naših naprednjakov se je pri županstvu prijavil za avdienco pri Nj. Ekselenci načelniku gen. štaba! Šel je celo v Gorico po strokovnjaka v rudosledstvu g. prof. Seidl-ja. Menda so hoteli v imenu rudosledstva prositi načelnika generalnega štaba za vplivno besedo v prilog železnici Sv. Lucija-Idrija, kaj? A avdienco ni bilo. Višji štab se je skoro cel dan mudil na Vrhovljah in je ljudstvo res mislilo, da si ogledujejo rudnik, a rudnika nihče niti v misel ni vzel.

Izjavil je pa čef, da vojaški krogi smatrajo nameravano železnično progo za akcijo: pro domo! Toje: važno iz vojaških ozirrov. Torej upanje na vseh straneh,

c Zakriž. — Prostor okoli naše cerkvice je dobil naravnost mestno ozidje in prelepa železna vhodna vrata. V nedeljo je bil semenj. Imeli smo kar tri gg. duhovne. Veseli nas splošno priznanje, da je naša podružnica sedaj najlepša v fari! Naprej za čast Božjo!

c Bukovo. — Učitelj Borštnik nas zapusti. Tia so mu postala celo na Bukovem prevroča. Ni čudal Naši kmetje splošno molijo, a imenovani, od kmetovih žaljev dobro rejeni mladič, niti v šoli vpričo otrok pred in po pouku ni molil! Pozdrav H. B. I. Kr. je prepovedoval v šoli za-se, a zunaj šole brezpogojno za vse! Celo, dober dan Bog daj ma je bil zoprni! — Kaj je vkrenila tozadevno naša krajna šolska oblast, ne

vemo. Vemo pa in je gotovo, da je g. B. v enem letu na Bukovem dosegel to, česar doslej vsi naši javni in zasebni shodi doseči niso mogli, da namreč sedaj splošno vi spoznavajo in priznavajo, da se gre v sedanjih političnih bojih res tudi za verska načela! Šolska oblast v Tolminu bodi s tem opozorjena, da kulturnobojnim tendencam g. Borštnika in tovarišev zakliče energičen: stoj!

Iz kobariškega okraja.

kd Liberalna surovost in podivjanost. — Iz neke vasi na Kobariškem nam poroča prijatelj sledeče: Liberalci so postali že skrajno surovi in brezverski. Nekoč pridem v krčmo, kjer dobim štiri mlade in mlečne liberalčke, ki so zabavljali čez Boga, vero, cerkev, čez duhovne in Marijino družbo. Govorili so tako-le: „Boga ni, hudiča ni. Če bi bil res Bog, bi nam ne pustil tako govoriti čez vero. Če so farji res njegovi pomočniki, naj prosijo Boga, da bi liberalcem jezike zavezal, da bo mir. Pravijo, da liberalce hudič vzame, če ne bodo verjeli na Boga in hudiča. Pa ne hudiča, ne boga ni od nikoder. Človek naj živi, kakor se mu ljubi“. In potem so naštevali, da ima mož lahko več žen in druge reči, ki jih nečemo zapisati. Vprašamo vse razsodne in poštene ljudi: Ali ni to satansko govorjenje. In ti, ki tako govore, so takozvani „sgrarci“. Ko jim je nekdo ugovarjal, so mu rekli, naj molči, sicer mu polomijo kosti. Torej tako! Če ne pustimo, da bi v besedah blatili vero in zasramovali Boga, potem nam pa groze, da ram bodo polomili kosti. Slovensko ljudstvo, poglej vendar ali so taki ljudje še kristjani? Nič več! Pripomnimo še, da ti ljudje bero „Soča“, „Primorca“ in sgrarni „Naš Glas“. Kakoršno berilo, taki ljudje!

kd Kamno. — Če to ni nasilje, kar počenja pri nas krčmar S., potem ne vemo, kaj je nasilje. Z nčem zabija ljudem v glavo liberalno pamet, kakor se je to zgodilo na dan sv. Petra in Pavla popoldne. Opozarjamo na ta slučaj orožništvo! Nikakor ne bomo več mirno trpeli, kar uganja on. Spravil se je tudi na naše izobraževalno društvo ter pravi da bodo morali člani plačevati baje po 20 K na leto ter bega ljudi z različnimi neresnicami. Svetujemo vsem pametnim ljudem, naj grejo rajši v naše „Kat. slov. izobraževalno društvo“, nego da poslušajo neslanosti tega krčmarja in njegovega očeta. Izobrazbe ne iščimo pri tistih, ki sosedom kri na glavi puščajo!

Iz komenskega okraja.

km Iz Gor. Branice. — Pretečeni teden poslalo nam je nebo še precej dežja, pa le še premalo. V pondeljek je prelila silna nevihta, hvsla Boga, šla je naprej. Vendar bi nas bila lahko zadela strašna nesreča. Ni posebno močno gromelo, kar naenkrat se zasveti, počni in strela vdari v zvonik tukajšnje cerkve. Ko bi ne bilo strelovođa, požgano je bilo vse, zlasti, ker nimamo prav nič vode. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Ti čka, ki mej požarom pri Glažerju kradel „peršute“, že imajo v pesteh in ta je Glažarjev sosed. Orožniki, ki so pridno, zares vestno zasledovali tatvino našli so dne 10. t. m. v petek proti večeru pri hišni preiskavi peršute v krčniku. No kokoši in peršut ni slaba „špiža“. To je kazen božja! Vedno sovražstvo med sosedi ne rodi nikdar nič dobrega. Odpeljali so ga že v zapor.

km Dež, vihar in kresovi. — Dne 4. julija je bil po Krasu močan dež s silnim viharjem, kakoršnega ni bilo že par let, tuintam je povodenj napravila celo škodo, razdrila je polje in poti. Pa

to naj že bo, da je le prišel toliko zaželjeni dež in ni bilo toče.

Potreba pa je bila večinoma že skrajna; dež je prinesel stotake.

Radi tega močnega poliva je bilo na večer sv. Cirila po Krasu prav malo kresov. No, nekoliko pa že tudi radi nemarnosti, naj se ne zameri!

Na spodnjem Krasu opazili smo velik kres na Vojščici in na gaberskem „Vrhu“. Ta dva sta gorela, oba na griču „Tabru“, dolgo v noč. Na Vojščici se je tudi streljalo in pritrkovalo. Na ta dva kresa se je ponosno in hvaležno od daleč oziral velikanski kres na sivem Čavnu.

Pa dasi kresov ni bilo opazovati posebnih, čulo pa se je streljanje od več strani.

Iz Iržiškega okraja.

tr Poresrečil se je grajski oskrbnik iz Devina, ko se je peljal nadzirat Rimske toplice pri Trziču. Pri padcu iz avtomobila si je zlomil eno rebro in se nekoliko poškodoval na ramenih. Upanje je, da kmalu okreva.

tr Novo narodno gostilno je otvorila v Devinu g. Ernesta Urdih.

Glasnik „Goriškezveze“

gz Občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v Štjaku bo 25. t. m. (napravnik sv. Jakoba) popoldne po blagoslovu v župnišču z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi člani.

Drobline.

d Vzgleđ, kakšno je liberalno časopisje. — V Parizu izhajal liberalni list „Matin“. — Kakor znano, je „Matin“, najhujši senzačni list in je vedno na „razpologo kulturnim borivcem“, ter je bil zelo vnet z boj proti katoličanom. Ta list je stal zadnji čas na strani velikega goljufa, finančnika Rochette, ki so ga zaradi njegovih umazanih goljufij zaprli. „Matin“ je svoj čas delal veliko reklamo za Rochetteova podjetja, da bi ga vzdržal. Zato je Rochette „Matinu“ plačal za eno vrsto 300 frankov! Ko je pa Rochette že sedel v ječi, mu je „Matin“ pisal, da bo oproščen, ako da „Matin“ na razpologo materijala proti senatorju Humbertu, ki je „Matinu“ novšečen. Vlada se namreč „Matina“ zelo boji in mnogokrat se je zgodilo, da so „Matinovi“ — ljubljenci postali uradniki in ministri. To pot pa je senator Humbert „Matina“ tožil, ko je izvedel, kar ta list zahteva od Rochetta. Pri sodišču so razsodili tako-le: „Matin“ se obsodi na globo 50.000 frankov. Obsodbo mora objaviti na prvi strani, če ne, plača za vsak dan zamude 100 frankov. Obsodbo mora „Matin“ na svoje stroške objaviti v 50 pariških, 100 provinčnih in 50 inozemskih listih. Ta obsodba je „Matinu“ strašno škodovala. O 1.500.000 naročnikov jih je izgubil 300.000! To je pač začetek konca.

Pri razpravi so prišle na dan velike umazanosti, ki jih je uganjalo to glasilo liberalne inteligence.

Zahvala.

Podpisani izrekajo najsrčneje zahvalo vsem, ki so se udeležili pogreba prerano umrlega soproga, očeta, sina in brata Karola.

Posebno zahvalo tudi preč. g. kuratu Abramcu za ginljiv govor, kakor tudi kat. del. društvu iz Mirne ki se je udeležilo pogreba polnoštevilno z zastavo, ter pevskeemu zboru za lepo petje. Iskreno zahvalo tudi pevskeemu zboru iz Orehovelj, ki je pel o priliki osmine pri sv. maši.

Orehovlje, 5. julija 1908.

Zalujoča rodbina Komeč.

V Škofjo Loko!

Dne 26. t. m. se vrši v Škofji Loki glavna skupščina vseh „Slov. kršč. socialnih zvez“. Pri tej priliki priredi „Zveza telovadnih odsekov“ javno telovadbo. Namen te prireditve je, pred vsem ustvariti vseslovensko mladeniško organizacijo.

Nedeljska prireditve se bo vršila po tem redu:

1. Ob 8. zjutraj se zbero vsa došla društva in telovadni odseki pred kolodvorom v Škofji Loki, odkoder odkorakajo v sprevidu v mesto. Vsak telovadni odsek nastopi kot četa sam-zase in so vsi člani pri svojem odseku. Nastopi Zvezni trobentaški zbor. Druga društva slede telovadcem „Zveze“.

2. Pozdrav pred mestom.

3. Ob 9. in pol uri sv. maša na prostem.

4. Zborovanje „Slovenske krščansko-socialne zveze“ (občni zbor) v društvenem domu.

a) Pozdravni in otvoritveni govor. (Dr. Krek.)

b) Poročilo „Zveze telovadnih odsekov“.

c) Poročila ostalih „Zvez“ (goriška, tržaška, vipavska, kranjska, koroška, štajerska.)

5. Skupno kosilo.

Popoldne.

6. Ob 1. uri skušnja.

7. Ob 3. in pol javna telo-

vadba „Zveze telovadnih odsekov“ na prostem. Nastopijo vsi telovadci „Zveze“.

8. Veselica (pri Balantu. Svira godba.)

Dejstvo, da bomo vsi, kar nas je, prišli skupaj, je neizmerne pomena za našo organizacijo.

Še tesnejša vez bratske ljubezni nasbo združevala, veliko večja bo naša vztrajnost, ki nam je potrebna, da zanesemo našo misel v vsak kotiček slovenske domovine in preženemo zle duhove brezverstva, sovrašstva in nazadnjaštva, kjerkoli jih najdemo!

Dne 27. t. m. pa bo v Škofji Loki poučni tečaj za mladeniče. Namen tega tečaja je, da vsposobi in navduši naše fante za društveno življenje in vodstvo društev. Saj ga ne najdeš menda več Abderita, ki bi ne poznal važnosti združevanja mladine. Mladina v društva! Posebno pri nas na Goriškem, kjer so tla od liberalizma tako razpaljena, je potrebno, da se organizira mladina po poštenih krščanskih društvih.

Sporod je sledeči:

Popoldne.

I. Izlet v Crngrob ob 5. in pol uri zjutraj, kjer bo sv. maša. Povratek v Škofjo Loko.

II. Mladeniški tečaj.

1. Od pol 8. do pol 9. ure: Mladeniška in dekliška organizacija (Dr. Krek.)

2. Od pol 9. do pol 10. ure: Socializem. (Dr. A. Ušeničnik.)

Od pol 10. do 10. ure: Odmor.

3. Od 10. do 11. ure: Telovadba. (A. Jeločnik.)

4. Od 11. do 12. ure: Kako mi — kako nasprotniki. (Dolenc, phil., član „Danice“.)

Popoldne.

5. Od 2. do 3. ure: Tajništva v S. K. S. Z. in „Mladost“. (J. Podlesnik.)

6. Od 3. do 4. ure: Apologetika. 1. del: Kristus in njegovo delo. (F. Terseglav.)

Od 4. do pol 5. ure: Odmor.

7. Od pol 5. do pol 6. ure: Apologetika. 2. del: Cerkev in njeni nasprotniki. (F. Terseglav.)

III. Sklepni govor. (Dr. Krek.)

Vsako naše društvo naj pošlje v Škofjo Loko nekaj zastopnikov, pred vsem mladeničev! Če le mogoče, naj od vsakega društva saj eden ali dva ostaneta drugi dan tudi pri mladeniškem tečaju.

Prihitite pa mladeniči in možje tudi iz tistih krajev, kjer nimate še krščanskega društva!

„Slovenska krščansko socialna zveza“ za Goriško nujno prosi vse somišljenike, naj agitirajo za obilno udeležbo. Posebno pa so za to naprošeni odborniki pridruženih društev.

Ker pa bo treba skrbeti za to, da se vozimo skupno in daje

sploh mogoče ukreniti vse potrebno, prosimo, da bratska društva nemudoma sporoče na naslov „Zvezinega“ tajnika, Fr. Kremžar-ja, v Gorici sledeče:

1. Ali se društvo udeleži?

2. Koliko članov odpošlje?

3. Koliko jih ostane tudi drugi dan pri mladeniškem tečaju?

V listih naznanimo skupen odhod!

Nemudoma na delo!

Bratski pozdrav!

„Slovenska kršč. socialna zveza“ za Goriško.

Rojaki!
Kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica della Croce štey. 6.

Stanje

zastavljalnice in z njo združene hranil. v Gorici

dne 30. junija 1908.

Imetje.

Dolгови.

	K	vln.		K	vln.
V gotovini	87670	51	Račun ustanovne glavnice	329320	71
Račun premičnega in nepremičnega inventarja	301811	85	„ hranilnih vlog z obrestmi, tuji denarji in dr.	21842394	41
„ vrednostnih listin	2584915	04	„ rezervnega zaloga	513095	51
„ posojil na vknjižbo, posojil na vrednostne listine, tekoči račun i. dr.	19412267	85	„ pokojninskega zaloga	80799	14
„ raznih uprav	314	60			
„ davkov	12809	13			
„ upravnih troškov	28387	32			
„ pokojninskega zaloga za vrednostne listine	80798	84			
„ rezervnega zaloga za vrednostne listine	256634	63			
	22765609	77		22765609	77

Denarni promet od 1. januarja do 30. junija 1908 K 15,014.282.97.

Loterijske številke.

11. julija.

Dunaj	85	4	82	12	37
Gradec	60	70	39	36	27

VIKTOR TOFFOLI
GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz naj-
ugodnejših krajev

Oljkino olje po 48 kr. liter

naravno oljkino 52 kr.	Marsiglia	64 kr.
istrsko " 56 "	Bombay	60 "
Corfu " 60 "	Bari	70 "
Puglie " 64 "	Lucca	80 "
Jesih vinski	najfinejše	1— K
	Milo in luči.	

Priporočam čč. duhovščini in cer-
kvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v
Gorici, via Teatro 20 in vin Sem-
inario 10.

Trgovina z usnjem.

Podpisani toplo priporočam
sl. občinstvu in gg. čevljariskim
mojstrom svojo
trgovino z usnjem
v Črničah.

Blago je trajno ter po zmerni
in poštenih cenah. V trgovini je na
prodaj vsakovrstno, tudi najfi-
nejše usnje ter vse čevljariske
potrebščine.

Fr. Kosovel,
trgovec z usnjem v Črničah.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrčka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26
postreže pošteno in točno s pristnimi be-
limi in črnimi vini iz lastnih in drugih
priznanih vinogradov; potem s pylzenj-
skim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke
„Meščanske pivovarne“, in izbornim protl-
vinskim pivom iz pivovarne kneza
Schwarzenberga v Protivinu na Češkem,
in sicer v sodčkih in steklenicah; z do-
mačim pristnim tropinovcem I. vrste,
lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja
po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske
države v sodih od 56 lit. naprej franco
goriška postaja.

Cene zmerne.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gospoka ulica št. 25

priporočam častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zabojih. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljinske prve in druge
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Znidaršič
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlina iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Prodaj

harmonij

amer. vrste za 150 K. Več
po dogovoru.

I. KACIN,
organist Komen.

Edina slovenska
BRIVNICA

St. Nosič
(prej Anton Pucelj)

GORICA
na Travniku tik loterije.

Svoji k svojim!

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s snamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice **uredijo**
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — **Okrep**
želodec, storé, **da**
sgine v
kratkem času omotica in šl-
ivotna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, **da človek raje** je
Cena steklenici 60 vin.

A. Fajt

pekovski mojster v Gorici,
tekališče Fr. Josipa 2 (lastna hiša)

Izvršuje naročila vsa-
kovrstnega peciva za
nove maše in godove.
kolače za birmance
in poroke itd. Vsa na-
ročila izvršuje točno
in natančno. Prodaja
fino pecivo, likerjev.

Peče tudi najfinejše pecivo.

Svoji
k svojim!

Peter Cotič,
čevljariski mojster, Gorica,
Gospoka ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in
otroke. Naročila z dežele se po pošti raz-
pošiljajo. Cene zmerne.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

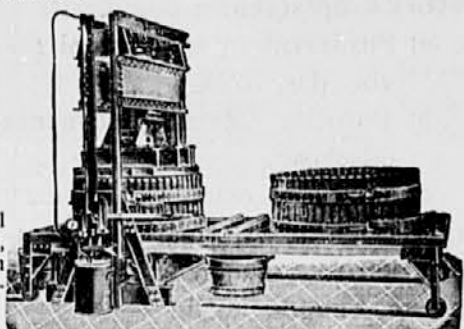
Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvr-
stnega sestava s „Ercole“, strojem za dvostruki
in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko
pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice
„Syphonia“ so naj-
boljše
Delujejo same.

Posode za grozdje,
sadje, plugi za vino-
grade, sušilnice za sad-
je; ročne stiskalnice
za seno; mlatilnice za
seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni
stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti,
in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in
prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, iz-
borne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na
Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600
zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnamimi.
Ilustrovani ceniki in mnogobrojne poh-
vale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Telefon št. 72

Poštnohran. rač. št. 51.292

„CENTRALNA POSOJILNICA“

V GORICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši
M M Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje M M

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1.
jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po
6 1/2% in na vknjižbo po 5 1/2%. Dalje daje posojila
na 5-letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih
100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1,816.352.73
Promet due 31. decembre 1907 . . . K 5,457.131.53

Goriška zveza gosp. zadrug in društev v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

posreduje

pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih
pridelkov

V zalogi ima:

modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gu-
mijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele
in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo
izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h kateri pri-
padajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
bivši „Hotel Central“.